

بازار کار

پایداری حدود ۷۲درصد از اشتغال ایجاد شده بخصوص در بخش کسب و کارهای خرد و اشتغال خانگی در دو سال و نیم نشان از درک درست تصمیم‌گیران از ماهیت بازار کار دارد؛ آنجا که دیگر مثل دولت‌های گذشته اقدام به پول پاشی صرف نکردند. اگر درگذشته، تسهیلات خوداشتغالی و توسعه کارآفرینی برای کسب و کارهای خرد و اشتغال خانگی، ایجاد اشتغال و به تبع آن پایداری مشاغل را فراهم نکرد، اما حالا با گذشت بیش از دو سال و نیم اخیر بالغ بر ۸۸ درصد از اشتغال موجود به پایداری رسیده‌اند که سهم تثبیت دو میلیون شغل ایجاد شده در این مدت از این میزان حدود ۷۲ درصد است؛ گزاره‌ای که نشان از یک راهبرد اشتغالزایی از سوی دولتی‌ها برای رفع چالش‌های ایجاد اشتغال و ماندگاری آن دارد. بیش از ۸۸ درصد از اشتغال پاییز سال گذشته در سه ماهه مستقر از سال جاری ماندگاری خود را حفظ کرده‌اند. به عبارتی بیش از ۲۱ میلیون شاغل در پاییز امسال همچنان در شغل خود ماندگار شده‌اند. دو میلیون

↑ علی حسن پور / ایران

پاسخی به منتقدانی که تسهیلات اشتغال را سناریوی نخ نما می دانند

تثبیت ۷۲ درصدی اشتغال ایجاد شده در دولت سیزدهم

شغل از مجموع این ۲۱ میلیون شغل در مدت فعالیت دولت سیزدهم ایجاد شده که داده‌ها نشان می‌دهند حدود ۷۲ درصد از اشتغال ایجاد شده در این مدت نیز به پایداری رسیده‌اند. مصداق این موضوع افزایش کسب و کارهای خرد بخصوص اشتغال خانگی است؛ گزاره‌ای که منتقدان، آن را پاشنه آشیل دولت سیزدهم می‌دانند و معتقدند که اشتغال خانگی یا تسهیلات خوداشتغالزایی تنها پول‌پاشی صرف و خلق نقدینگی بوده است. اما گزارش‌ها آن را کاملاً رد کرده و ارزیابی‌ها گویای این گزاره است که وام خوداشتغالی نه‌تنها پول‌پاشی نبوده بلکه باعث توسعه کسب و کارهای خرد که اشتغال خانگی نیز جزو آنهاست، شده و حالا به مرحله پایداری رسیده‌اند.

روایتی از تسهیلات نافرجام خوداشتغالزایی در گذشته

در اواسط دهه ۷۰ شمسی، دولت وقت و پس از آن دولت‌های دیگر با ارائه تسهیلات خوداشتغالی و توسعه کارآفرینی، راهبرد توسعه اشتغال در بازار کار را اجرائی کردند. اما این راهبرد بدون توجه به ماهیت بازار کار و زنجیره تولید تا مصرف، مثل دادن چراغی به دست فردی نابینا بود که تبعات آن

اقدامات دولت برای پایداری اشتغال ایجاد شده

دولت سیزدهم برای تحقق اهداف اشتغالزایی خود و برای کاهش نرخ بیکاری، سامانه ملی رصد اشتغال را ایجاد کرد تا اشتغال ایجاد شده را در راستای تثبیت آنها پایش کند. گزاره‌ای که تا پیش از دولت سیزدهم مغفول مانده بود و برنامه‌های اشتغالزایی دولت‌ها فاقد این نوع سامانه بود، به همین دلیل بیشتر سیاستگذارهای دولت‌ها بر پایه پول‌پاشی صرف و رهاشدگی بازار کار بود. به همین دلیل بود که اغلب فرصت‌های شغلی ایجادشده، به دلیل بی‌توجهی دولت‌ها پس از مدتی از بین می‌رفتند و دولت‌ها هیچ برنامه‌ای برای تثبیت اشتغال ایجادشده نداشتند. در این دولت، پول‌پاشی صرف برای ایجاد شغل نبود. از این‌رو سامانه رصد ملی اشتغال ایجاد شد تا علاوه‌بر اینکه بازار کار را به‌صورت مداوم پایش کند خدمات اشتغالی که به افراد در این سامانه ارائه می‌شود، از طریق سه مرحله مورد نظارت و صحت‌سنجی نسبت به مشاغل ایجادشده مورد بررسی قرار می‌گیرند. در این سامانه کارشناسان و بازرسان در مرحله نخست به کسانی که خدمات دریافت کرده‌اند، پیام ارسال می‌کنند. در مرحله دوم تماس و در مرحله سوم نظارت به صورت حضوری و میدانی انجام می‌شود.

در مرحله نظارت میدانی براشتغال ایجادشده توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، کارشناسان از محل اشتغال ایجادشده براساس هویت افراد بازرسی انجام می‌دهند و نحوه پرداخت تسهیلات اشتغالزایی را به ثبت می‌رسانند تا از این طریق تسهیلات به شاغلان واقعی برای رونق کسب‌وکارها پرداخت شود و از هرگونه انحراف در تسهیلات جلوگیری شود. سامانه رصد ملی اشتغال کشور، برای کسب اطلاعات دقیق از ورودی‌ها و خروجی‌ها به بازار کار و میزان اشتغال ایجادیه راه‌اندازی شده است تا سیاستگذارها و وضعیت بیکاران و شاغلان مورد بررسی قرار گیرد.

به این ترتیب، سامانه رصد ملی اشتغال، به‌عنوان سومین منبع آماری کشور پس از مرکز آمار و سازمان تأمین اجتماعی است که البته منبع معتبری است، چرا که بازار کار روزانه رصد می‌شود.

عملکرد موفق دستگاه‌های اجرایی برای اشتغالزایی

براساس مصوبه شورای عالی اشتغال کشور، تعدادی از دستگاه‌ها و نهادهای اجرایی کشور در برنامه اشتغالزایی دولت متعهد به ایجاد یا حمایت از اشتغال شده بودند که براساس آمارهای ارائه شده میزان عملکردشان با به عبارتی تعهدشان به برنامه اشتغالزایی به ۸۶ درصد رسیده است. بازخوانی همزمان رشد ۸۶ درصدی اشتغالزایی دستگاه‌های متعهد و تثبیت

۷۲ درصدی اشتغال تمام‌وقت در کشور نشان می‌دهد که فضای اشتغال به سمت تمرکز بر بازار کار رسمی و شایسته پیش رفته است.

اقدامات دولت سیزدهم

فقدان حمایت‌های دولتی، کمبود و گرانی تأمین مواد اولیه، مشکلات بازاربایستی و نبود آموزش‌های لازم ازجمله چالش‌های فراروی راه‌اندازی یک اشتغال بوده است. همین‌طور در سال‌های اخیر کمبود یا گرانی مواد اولیه بسیاری از کسب وکارهای خرد را با بحران مواجه کرده است. بسیاری از کارآفرینان این بخش از اشتغال و تولید، در نتیجه این بحران‌ها، کسب و کار خود را رها کرده یا به تنهایی به فعالیت ادامه می‌دهند. شاغلان در مشاغل خانگی همچنین در زمینه بازاریابی محصولات خود و شناسایی گروه هدف با مشکلاتی مواجه هستند. بسیاری از زنان شاغل در مشاغل خانگی نیز از آموزش‌های لازم در زمینه مهارت‌های شغلی و کسب و کار برخوردار نیستند.

اما دولت با ارائه سند زبست‌بوم ملی اشتغال کشور در آبان ماه سال ۱۴۰۰، همه امکانات را برای ایجاد اشتغال با دو رویکرد تولید و توزیع در دستور کار خود قرار داد. این دو رویکرد موازی هم هستند و به این معنا بود که اشتغال بدون تولید و زنجیره آن تا مصرف مورد توجه قرار گرفت. موضوع بعدی این بود که دولت بازار کار را متناسب با آموزش و نیازهای بازار در نظر گرفت.

نمونه موفق توسعه کارآفرینی

مشاغل خانگی بخش مهمی از کسب و کارهای خرد را تشکیل می‌دهند. این فعالیت‌ها، به صورت عمده شامل صنایع دستی، فرش دستباف و رشته‌های مرتبط با صنایع، تجارت الکترونیک، امور تولیدات دامی،

شیلات، صنایع تبدیلی و تکمیلی، کشاورزی، عشایری، امور تولیدات گیاهی، تولیدی (صنعت و خدمات) و فعالیت‌های فرهنگی و هنری است. وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای به عنوان دستگاه‌های مسئول در هر یک از این فعالیت‌ها وظایفی را بر عهده دارند.

براساس اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در بازه زمانی شروع به کار دولت مردمی سیزدهم، از تابستان ۱۴۰۰ تا آبان ماه امسال، بالغ بر۲۵۰هزار فرصت شغلی خانگی ایجاد شده است؛ به طوری که ۱۵ درصد از کل اشتغال ایجادی در دولت سیزدهم از محل طرح‌های مشاغل خانگی بوده است. این در حالی است که در گذشته به خاطر تأخیر در صدور مجوزها و عدم پرداخت تسهیلات، اشتغالزایی در حوزه مشاغل خانگی با افت مواجه می‌شد. سال گذشته سهم مشاغل خانگی از کل اشتغال کشور ۱۰ درصد بود که برای امسال هدفگذاری شده ۱۵ درصد کل اشتغال ایجاد شده از محل طرح‌های مشاغل خانگی باشد. حالا با ثبت خود اشتغال در بخش خانگی به میزان ۹۳٫۲ درصد به نظر می‌رسد دولت سیزدهم موفق شده نه‌تنها به هدف تعیین شده در این راستا برسد، بلکه پیش‌بینی‌ها حکایت از آن دارد که سهم اشتغال خانگی از کل اشتغال کشور در سال جاری به بیش از ۳۰۰ هزار برسد.

به‌نظر می‌رسد که دولت سیزدهم توانسته برخلاف آنچه منتقدانش می‌گویند، تسهیلات خوداشتغالی را هدفمند کرده که سبب تثبیت اشتغال آنها شده است. رفاه همه منابع بر سر این نوع کارآفرینان و حمایت از آنها تنها نمونه‌ای از این موارد است.

اقدامات مهم برای پایداری اشتغال خانگی

دولت سیزدهم در راستای شفافیت در ایجاد اشتغال و عدم پرداخت تسهیلات به‌صورت جزیره‌ای در این حوزه، اقدامات مختلفی انجام داده است که از جدیدترین اقدامات آن، راه‌اندازی سامانه مشاغل خانگی است. این سامانه که در مراحل پایانی فنی قرار دارد، به‌زودی به سامانه ملی رصد اشتغال متصل می‌شود. همچنین راه‌اندازی ۲۰ تعاونی تأمین نیاز مشاغل خانگی براساس تفاهمنامه‌ای با معاونت تعاون از دیگر اقداماتی است که ۲۰ تعاونی تأمین نیاز مشاغل خانگی استانی ایجاد شده و در ۱۱ استان دیگر نیز به‌زودی ایجاد می‌شود.

از دیگر اقدامات دولت سیزدهم برای توسعه اشتغال خانگی، می‌توان به ایجاد اتحادیه‌های تعاونی تأمین نیاز مشاغل خانگی اشاره کرد که در سناد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی مصوب شده است. این اتحادیه برای اولین بار به‌زودی در کشور ایجاد می‌شود. این تعاونی‌ها نه‌تنها در تأمین نیاز اولیه کالاها مشاغل خانگی مؤثر هستند، بلکه در بازاریابی و بازاریابی محصولات نیز نقش کلیدی دارند و باعث می‌شوند افرادی که تمایل به ایجاد کسب و کار خانگی دارند، به سمت شکل‌های تعاونی خود داده شوند تا از این طریق ضمن ساماندهی از طریق تعاونی‌های مصرف، بازار محصول خود را شناسایی کنند. در کنار تعاونی‌های تأمین نیاز مشاغل خانگی، ایجاد بازارچه‌ها و میدانی‌های کارآفرینی برای عرضه محصولات خانگی یکی دیگر از اقداماتی است که در دولت سیزدهم برای حل مشکل بازاریابی کالاها صاحبان مشاغل خانگی در نظر گرفته شده و اکنون در بسیاری از استان‌ها، این بازارچه‌ها در راستای معرفی دستاوردها و فروش محصولات به راه افتاده است؛ به طوری که ۲۰ تعاونی تأمین نیاز مشاغل خانگی توسط دولت تأسیس شده و در ۱۱ استان دیگر نیز تأسیس و راه‌اندازی این تعاونی‌ها در دست پیگیری است.

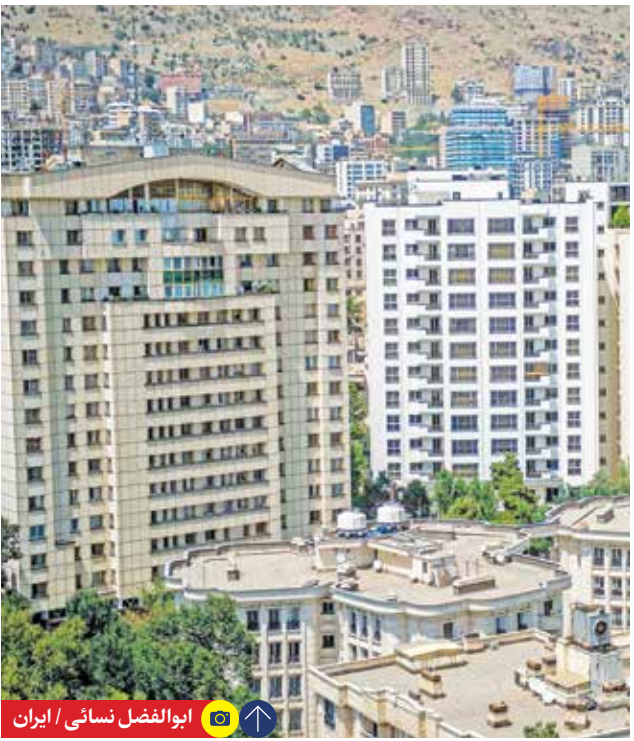

برش

کسلی ممنوع شده است.

بنابر تجربیات گذشته، وسعت خرابی در کلانشهرهای واقع بر گسل‌های فعال از جمله تبریز، مشهد، اهواز و بویژه تهران به دلیل مرکز جمعیتی و وجود ساختمان‌های مرتفع، در صورت وقوع زمین‌لرزه‌ای به بزرگی بیش از ۷ ریشتر، بسیار وسیع و فاجعه‌آفرین خواهد بود. برای مثال شهر جدید پردیس در ۱۰کیلومتری جنوب محل تلاقی دو گسل مهم شمال تهران و مشا واقع شده است. با توجه به روند رو به رشد احداث و گسترش شهرک‌های جدید در پهنه‌های گسلی، تدوین نقشه‌های گسل و حریم آنها به کمک ظرفیت‌های علمی و تخصصی کشور باید در اولویت برنامه‌های پیشگیری و کاهش خطر حوادث طبیعی قرار گرفته و این نقشه‌ها در دسترس مردم قرار گیرند. این اقدام می‌تواند تأثیر بسزایی در افزایش تاب‌آوری شهری و ایجاد و توسعه شهرهای امن داشته باشد.

بنابراین گزارش، مهم‌ترین اقدامات به منظور جلوگیری از پیشرفت این بحران و وقوع فجایع احتمالی ناشی از آن، حریم گسل‌ها، رعایت ضوابط و مقررات قانونی، ساخت و ساز در پهنه‌های گسلی از طریق تقویت بعد قانونی، اجرائی و ساخت و ساز در پهنه‌های گسلی از طریق تقویت نظارتی و در نهایت تصمیم‌سازی صحیح درخصوص ساختمان‌های فاقد ایمنی موجود در پهنه‌های ریسک‌پذیر است.

↑ ابوالفضل نسائی / ایران

مشهد و کرج الزامی شده است. مطابق آیین‌نامه ۲۸۰۰ احداث ساختمان‌های با جمعیت بسیار بالا از جمله بیمارستان‌ها، مدارس و مخازن سوخت و غیره، همچنین افزایش است. تهران، تبریز، کرج، مشهد، قزوین، کرمان، شیراز و اهواز از این نظر وضعیت بحرانی‌تری دارند. در این بین، کلانشهر تهران و بعد از آن تبریز و کرج، بیش از سایر شهرها با این معضل مواجه هستند که گسترش بی‌رویه ساخت و ساز روی گسل‌های شمال تهران، ری، کهریزک، شمال کرج و ماهدشت گویای این مطلب است. به گفته متولیان بخش ساخت و ساز، ۵۵ درصد از شهر تهران در ۱۶برج در حریم گسل‌های فرعی قرار دارند. بالاً و عمومی در حریم گسلی ممنوع شده است و رعایت ممنوعیت ساخت و سازها در حریم گسلی کلانشهرهایی همچون تهران،

۳۰ برج بدون مجوز کمیسیون ماده ۵

براساس آمار و اطلاعات منتشر شده حدود ۳۳۰ برج در دهه ۷۰ که دوره شروع برج‌سازی‌های جدید در تهران محسوب می‌شود، بدون دریافت مجوز کمیسیون ماده ۵ احداث شده‌اند و مجوز ۵۳۲ برج نیز تا پیش از سال ۱۳۸۵ صادر شده است. بنابر اظهارات شهرداری تهران و شورایی شهرداری و معماری کشور، اکثر این بناها فاقد ایمنی کافی هستند و بیش از ۹۰ درصد برج‌های تهران براساس بررسی‌های سازمان آتش‌نشانی و خدماتی شهرداری، استاندارد ایمنی ندارند. در حال حاضر ساختمان‌سازی و احداث برج‌های متعدد در تهران و تبریز در محدوده ممنوعیت ساخت و ساز یعنی حریم قزوق و نارنجی گسل‌ها نیز صورت گرفته است و به رغم اینکه مطابق آیین‌نامه ۲۸۰۰ اثرات گسل باید در طراحی ساختمان‌ها در پهنه‌های گسلی لحاظ شود، تفاوتی در طراحی این ساختمان‌ها اعمال نمی‌شود که به گفته فعالان حوزه ایمنی ساختمان، یکی از دلایل آن را می‌توان عدم ارائه ضوابط اجرائی و محاسباتی مشخص برای این ساختمان‌ها دانست.

برش

اخبار

تخصیص یارانه برای قبض‌های گروه‌های حمایتی

ابوالفضل نوروزی، مدیر کل دفتر اقتصاد مسکن گفت: امکان اختصاص یارانه به قبوض خدماتی گروه‌های حمایتی با استفاده از اطلاعات موجود در سامانه املاک و اسکان فراهم شده است. مدیر کل دفتر اقتصاد مسکن ادامه داد: بر اساس بند «ل» تبصره ۱۶ ماده واحده قانون بودجه ۱۴۰۲ مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی که جزو مشتریان کم‌مصرف هستند، از تخفیف قبض خانگی آب، برق و گاز تا سقف رابگان برخوردار می‌شوند.

برنامه ساخت ۴۰ شهرک جدید

سرپرست شرکت عمران شهرهای جدید گفت: در دولت سیزدهم مطالعات و مکان‌یابی بیش از ۴۰ شهرک در ۱۳ استان کشور با ظرفیت جمعیت‌پذیری بیش از ۴۰۰ هزار نفر انجام‌واز این تعداد پروانه پیش‌پروانه ساخت ۱۴ شهرک صادر شده است. در حالی که از سال ۱۳۸۴ تا سال ۱۴۰۰ عملاً هیچ پروانه تأسیس و بهره‌داری شهرک‌های دولتی و خصوصی صادر نشده بود.

رشد ۵۰ درصدی نوسازی مسکن در بافت‌های فرسوده

معاون وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه روند نوسازی بافت‌های فرسوده شهری از خرداد تا بهمن امسال رشد ۵۰ درصدی داشته است، کلانشهرهای تهران، مشهد، کرمانشاه، تبریز، اصفهان و همدان را شهرهای برتر در زمینه نوسازی بافت فرسوده معرفی کرد. «محمدآیینی» افزود: طبق آمارها، روند نوسازی بافت‌های فرسوده از ۱۵۵ هزار واحد مسکونی در خردادماه‌امسال به ۲۲۵ هزار واحد رسیده‌است و رشد تقریباً ۲ برابری در نوسازی بافت‌های فرسوده را در این مدت تجربه کردیم.

توافق ایران و ارمنستان برای ساخت پل نوردوز-آگاراک

هجدهمین کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و ارمنستان با حضور رؤسای کمیسیون مشترک دو کشور در راستای توسعه همکاری‌های اقتصادی از جمله توسعه زیربنای حمل و نقل برگزار شد. خیرالله خادمی، معاون وزیر راه و شهرسازی در این اجلاس با معاون وزیر زیرساخت‌ها و توسعه دیجیتال ارمنستان و هیأت همراه به منظور بررسی وضعیت همکاری‌های فعلی و چشم‌انداز توسعه و گسترش این همکاری‌ها در آینده دیدار کرد. همچنین احداث پل جدید اتومبیل‌رو در پایانه مرزی نوردوز-آگاراک از مهم‌ترین مباحث همکاری‌های دوجانبه این نشست بود و مقرر شد تا حداکثر در مدت یک ماه از تاریخ امضای یادداشت تفاهنامه اجلاس هجدهم، کارگروه مشترک فنی، اقتصادی و اجرائی به صورت رسمی تشکیل و مطالعات امکان‌سنجی و طرح توجیهی آن تهیه شود تا در دستور کار وزارتخانه‌های ذی‌ربط دو کشور قرار گیرد.